# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 277. Mercurĭ, 16 (28) Decemvre. 1887.

## Cum stămŭ?

III.

Braşovŭ, 15 (17) Decemvre 1887.

Când s'au adusŭ faimósele legĭ din 1868 şi s'a proclamatŭ limba maghiară ca limbă a statului, legiuitorii ungurĭ au enunciatŭ principiulŭ, că cerculŭ de influinţă alŭ limbei statului se va estinde numai până acolo, până unde vorŭ fi împlinite *condiţiunile neaperate* ale admistraţiei şi justiţiei şi că în tóte celelalte privinţe dreptulŭ de limbă alŭ naţionalităţilorŭ va fi respectatŭ în puterea legei de naţionalitate.

Pe temeiulŭ acestui principiu Maiestatea Sa a declaratŭ în discursulŭ tronului, cu care a închiatŭ dieta unguréscă în Decemvre 1868: „Sperămŭ, că credincioşii noştri de limbă nemaghiară îşĭ vorŭ afla deplina lorŭ liniştire în acea convingere, că statulŭ asigură fiecăruĭ cetăţénŭ libertatea şi desvoltarea limbei sale materne în modŭ egalŭ.“

Aşa credea monarchulŭ p'atuncĭ, altfelŭ însĕ era croitŭ planulŭ de maghiarisare.

Era de prevĕdutŭ că influinţa „limbei statului“ va cresce în aceeaşĭ mĕsură, în care se va întări elementulŭ „domnilorŭ“ prin succesiva monopolisare a întregei vieţĭ publice de statŭ.

Pasŭ de pasŭ s'a întrodusŭ în tóte ramurile administraţiunei de statŭ limba maghiară, devenindŭ ilusoriŭ orĭ şi ce dreptŭ de limbă alŭ naţionalităţilorŭ. Maghiarii dela putere începură a se identifica cu statulŭ şi sub egida guvernului actualŭ se proclamă principiulŭ, că interesulŭ statului pretinde ca „limba statului“ sĕ ocupe tóte têrêmurile vieţei publice.

Uitate au fostŭ curêndŭ „condiţiunile neapĕrate ale administraţiei şi ale justiţiei“ şi legiuitorii ungurĭ făcură o întorsătură totală la 1879, proclamândŭ studiulŭ limbei maghiare pentru toţĭ cetăţenii statului ca o necesitate neapĕrată de a asigura interesele sale de viaţă.

Intorsĕtura acésta despre care se temea Ludovicŭ Mocsary cu dreptŭ cuvêntŭ, că va deschide calea arbitriului şi despotismului celui mai periculosŭ faţă cu naţionalităţile nemaghiare, a înauguratŭ o eră de nouĕ persecuţiunĭ, carĭ au trecutŭ din sfera politică în sfera de cultură a naţionalităţilorŭ.

Maghiarismulŭ violentŭ nu putea sĕ se oprescă la „nulificarea politică artificiósă a naţionalităţilorŭ“, ci vrêndŭ a'şĭ realisa planulŭ de a croi unŭ statŭ unitarŭ maghiarŭ centralisticŭ, a trebuitŭ sĕ se împiedece de ultimele întăriturĭ, ale naţionalităţilorŭ nemaghiare, de bisericele lor autonome şi de şcólele lorŭ, ce stau sub scutulŭ bisericelorŭ.

Sistemulŭ întrodusŭ dela începutŭ de guvernulŭ ungurescŭ, după care, în contra legii de naţionalitate dela 1868, nu se înfiinţéză şi ajutoréză din visteria statului, decâtŭ numai şcóle cu limba maghiară, cuprindea deja în sine o amenintare făţişe desvoltării instrucţiunei nóstre naţionale.

Dér la acéstă amenintare s'a mai adausŭ dela 1878 şi amesteculŭ directŭ alŭ guvernului în afecerile autonóme ale şcólelorŭ susţinute de diferitele confesiunĭ în puterea legilorŭ esistente şcolare şi bisericescĭ.

Inspectorii regescĭ au devenitŭ terórea învĕţătorilorŭ confesionalĭ nemaghiarĭ căcĭ prin legile şi ordinaţiunile mai nouĕ s'a făcutŭ dependentă sórtea lorŭ de studiulŭ limbei maghiare, care pe ḍi ce merge este pretinsŭ în mai mare mĕsură de cătră organele statului.

Incurcătura, ce s'a produsŭ în mersulŭ regulatŭ alŭ instrucţiunei nóstre prin aceste mĕsurĭ, se folosesce de ómenii dela putere spre a slăbi organisaţiunea şi disciplina nóstră şcolară.

Mijloculŭ celŭ mai agreatŭ întrodusŭ şi practicatŭ de actualulŭ ministru de culte şi instrucţiune ungurescŭ, spre a dobêndi acésta, este terorisarea capilorŭ bisericelorŭ nóstre şi amenintarea lorŭ prin mĕsurĭ absolutistice luate chiar în prejudiţiulŭ autonomiei bisericescĭ.

Şi ca sĕ nu mai stămŭ la îndoélă, care este scopulŭ finalŭ alŭ acestorŭ uneltirĭ în contra culturei nóstre naţionale, se organiséză sub scutulŭ guvernului şi societatea maghiară, angajându-se a influinţa şi terorisa alăturĭ cu organele lui pe cetăţenii de altă naţionalitate, ca sĕ primescă limba şi cultura maghiară.

Acésta este pe scurtŭ situaţiunea, ce ni s'a creatŭ nouĕ Românilorŭ în specialŭ dela 1879 încóce, decând legiuitorii ungurĭ au părăsitŭ cu totulŭ politica, ce a aflatŭ espresiune în legea de naţionalitate dela 1868.

Pe terêmulŭ politicŭ, fiindŭ nulificaţĭ în modŭ artificialŭ, nu ne mai putemŭ mişca. Ne-a mai rĕmasŭ têrêmulŭ şcolarŭ şi bisericescŭ. Contrarii noştri daŭ năvală acum şi asupra acestui têrêmŭ. Ce facemŭ spre apĕrarea lui?

## Cronica politică.

De unŭ timpŭ încóce ḍiarulŭ diplomaţiei rusescĭ „Nord“ din Bruxella pórtă unŭ limbagiu fórte moderatŭ faţă cu alarmările de rĕsboiu. E întrebare numai décă suntŭ şi sincere declaraţiunile sale, orĭ-că acéstă atitudine este a se datori numai unei tactice momentane diplomatice.

„Nimicŭ nu póte dovedi mai bine —scrie „Nord“— caracterulŭ închipuitŭ alŭ temerilorŭ de rĕsboiu din timpulŭ celŭ mai recentŭ, decâtŭ decisiunile ce s'au luatŭ in Viena in ultimulŭ consiliu de ministri sub preşedinţa impĕratului, carĭ dovedescŭ, că ingrijirile deşteptate prin pretinsele înarmărĭ ale Rusiei suntŭ in fondŭ bagatele. Dér nicĭ că a pututŭ sĕ fiă altfelŭ, deórece totă lumea este informată despre intenţiunile pacînice ale Rusiei. Creditulŭ modestŭ de 12 milióne încuviinţatŭ ministrului de rĕsboiu conte Bylandt şi neconvocarea delegaţiunilorŭ de sigurŭ că nu corĕspundŭ sgomotului, ce s'a făcutŭ despre pretinsa amenintare a păcii europene...

.. Articululŭ „Invalidului rusŭ,“ care a espusŭ într'o formă atâtŭ de clară şi modestă situaţiunea militară a celorŭ trei împĕrăţii, a contribuitŭ in modŭ veditŭ la liniştirea spiritelorŭ, precum o dovedescŭ decisiunile luate în Viena, carĭ aşa de puţinŭ semĕnă cu acele, ce se iau de obiceiu in ajunulŭ unui rĕsboiu. Nicĭ o foiă militară autorisată, din Berlinŭ şi Viena, n'a clasificatŭ pretinsele neesactităţĭ ale „Invalidului Rusŭ,“ aceste nu se potŭ dér aşa uşorŭ descoperi. „Rectificările“ de până acum au apărutŭ numai în foi nemilitare şi prin urmare n'au nicĭ o autoritate faţă cu espunerile organului oficialŭ alŭ ministeriului de rĕsboiu rusescŭ.

„Prin urmare se póte considera numita espunere a „Invalidului rusescŭ“ ca espresiunea adevĕrată a situaţiunei şi de aicĭ se póte trage conclusiunea liniştitóre, că politica hotărită pacînică a Rusiei este afară de orĭ ce îndoielă şi că mĕsurile luate de ea au unŭ caracterŭ curatŭ defensivŭ. *Rusia e decisă a nu renunţa la înclinările sale spre pace si de a face totŭ ce e de lipsă spre a se asigura în contra unui atacŭ.*“

De aicĭ trage „Nord“ conclusiunea, în faţa asigurărilorŭ pacînice ale celorlalte cabinete, că este delăturată orĭ-ce temere de unŭ conflictŭ şi că se póte spera, că sgomotulŭ de rĕsboiu, care a produsŭ o iritaţiune atâtŭ de viuă, va amuţi şi va face locŭ unui sêmţŭ seriosŭ de siguranţă.

In fine constată „Nord“ întorsăturile „Gazetei de Colonia“, cu privire la principulŭ Ferdinand de Coburg, şi ḍice, că ar fi interesantŭ a se sci décă şi contele Kalnoky, care a luatŭ în seriosŭ pe principulŭ Ferdinand, se împărtăşesce la acéstă întorsĕtură orĭ nu.

## Mĕsurĭ şi pregătirĭ militare.

*Austro-Ungaria.* Ḍiarulŭ „L'Independance belge“ primesce următórea telegramă dela corespondentulŭ sĕu din Viena: Aflu că prefectulŭ de poliţiă a convocatŭ pe directorii de ḍiare pentru a-i invita din ordinŭ superiorŭ sĕ nu publice nimicŭ cu privire la mĕsurile militare şi la mişcările trupelorŭ. Statulŭ-majorŭ s'a ocupatŭ asemenea de alegerea unui directorŭ de biurou alŭ presei militare. Acestŭ postŭ este destinatŭ unui fostŭ ofiţerŭ, care a luatŭ parte ca raportorŭ în campania din Turcia la 1877.

O telegramă din Pesta adresată ḍiarului „Standard“ ḍice, că în tóte punctele Ungariei se procedéză la pregătirĭ militare şi că telegrafulŭ a primitŭ ordinulŭ d'a nu transmite nicĭ o informaţiune privitóre la aceste operaţiunĭ. Mai multe regimente suntŭ gata sĕ plece în Galiţia. Totuşĭ ordinulŭ de plecare nu va fi datŭ decâtŭ numai décă garnisónele rusescĭ dela fruntariă continuă d'a-se mări.

*Rusia.* In ḍilele acestea din urmă s'au ţinutŭ mai multe consilii militare la Gacina sub preşedinţa Ţarului.

„Dily News“ primesce următórea scire din Odesa: Flota voluntară de pe marea Negră transportă trupe rusescĭ în numĕrŭ fórte mare din Caucasia şi din provinciile meridionale ale Vistulei. S'a comandatŭ o mare cantitate de vase. Ele potŭ transporta dela douĕ-ḍecĭ până la trei ḍecĭ persóne şi suntŭ construite astfelŭ ca sĕ pótă fi legate spre a forma unŭ podŭ. In mai multe puncte s'au vĕḍutŭ flotile de câte optŭ-ḍecĭ din aceste vase.

## Vocĭ din România.

„La Correspondance de l'Est“ din Viena publică, în N-rulŭ sĕu dela 19 Decemvre, o corespondenţă particulară din Bucurescĭ cu data de 17 Decemvre. Acéstă corespondenţă, primită de gazeta vienesă, după cum se spune în capulŭ ei, ḍice că i-a venitŭ din „sorginte autorisată“. Etă ce spune scrisórea adresată din Bucurescĭ ḍiarului vienesŭ „La Corespondance de l'Est“:

In timpulŭ acesta, în care se vorbesce atâtŭ de multŭ despre unŭ conflictŭ probabilŭ între Austro-Ungaria şi Rusia, va fi, credŭ, interesantŭ de a espune probabilităţile relative la atitudinea ce ar puté lua România în casulŭ unui resbelŭ.

Raporturile diplomatice ale guvernului nostru cu cele douĕ imperii vecine suntŭ câtŭ se póte de corecte; şi elŭ îşĭ dă silinţa a le mânţiné în acéstă stare.

Mesagiulŭ regalŭ afirma că aceste raporturĭ erau intime; afirmaţiunea este adevĕrată numai la suprafaţă, în fondŭ însĕ este în România o antipatiă fórte pronunţată în contra Rusiei.

Păstrămŭ formele diplomatice, mânţinemŭ raporturĭ escelente, dér nu putemŭ uita luarea Basarabiei şi strigătórea nedreptate cu care Ruşii au plătitŭ sângele soldaţilorŭ românĭ, căḍuţĭ pe câmpurile de bătaiă ale Bulgariei. Se simte în ţeră că înaintarea progresivă a Ruşilorŭ spre Orientulŭ meridionalŭ trebue în modŭ fatalŭ sĕ cuprindă într'o ḍi şi România. Rusia este vrăşmaşa reală a Românilorŭ.

De altă parte acéstă primejdiă nu esistă din partea Austriei, *şi décă n'ar fi cestiunea Transilvaniei, care, de altmintrelĭ, pentru momentŭ, nu este la ordinea ḍilei, raporturile austro-române arŭ puté deveni fórte cordiale.*

Partidulŭ naţionalŭ-liberalŭ are cuvinte particulare de a urî pe Ruşĭ. Aceştia au stricatŭ opera cea mai meritoriă a acestui partidŭ, micşorândŭ cu luarea Basarabiei resultatele resbelului din 1877.

Apoi, conservatorii românĭ, adecă oposiţiunea, negăsindŭ sprijinŭ în ţeră, face fără sinceritate, credŭ, cochetării Rusiei, sperândŭ că cu ajutorulŭ ei va ajunge la putere.

Se pare că lucrulŭ e cunoscutŭ la Petersburgŭ. De aceea, „Le Nord“ publică din când în când articole fórte displăcute guvernului din Bucurescĭ; într'unulŭ din ultimele sale numere a mai publicatŭ unulŭ totŭ în acéstă ordine de idei. D. Hitrowo, ministru plenipotenţiar rusŭ pe lângă Regele Carolŭ, nu'şĭ ascunde preferinţele sale pentru oposiţiunea română.

Acum de curêndŭ, bunióră la aniversarea luărei Plevnei, d. Hitrowo a datŭ unŭ prânḍŭ în onórea generalului Florescu, care n'a luatŭ parte în rĕsboiulŭ dela 1877, dér care are meritulŭ de a fi unulŭ din capii o-

posițiunei. Acestŭ faptŭ a fostŭ fórte remarcatŭ în Bucurescĭ și gazeta „L'Etoile Roumaine", care e considerată ca organulŭ ministrului afacerilorŭ streine, l'a semnalatŭ.

Din tóte acestea reese că, în casŭ de rĕsboiu, Austria ar ave la noi în România mai multă simpatiă Acésta nu va sĕ dică însĕ că într'o astfelŭ de întêmplare România s'ar pronunța în contra Rusiei. *Guvernulŭ I. C. Brătianu este cu deosebire practicŭ* și mai cu semă patrioticŭ. Elŭ se va sili câtŭ îi va fi cu putință sĕ stea la o parte pentru a nu suferi nimicŭ; nu s'ar amesteca în evenimente decâtŭ décă nu ar puté face altmintrelĭ. Atuncĭ, *elŭ ar privi unde este interesulŭ României și la casŭ de trebuință, ar face sĕ tacă simpatiele și antipatiele sale.*

„Românulŭ" din Bucurescĭ, ocupându-se cu acéstă corespondență în articululŭ de fondŭ dela 25 Undrea (Decemvre) și presupunêndŭ că e din isvorŭ guvernamentalŭ, dice că rĕu se face că se trîmbiță în lume simpatiile și antipatiile guvernului, tocmai acum când norĭ negri acoperŭ orisontulŭ diplomației europene. Pe ce se'ntemeiază corespondentulŭ, dice „Românulŭ", când afirmă că „Rusia este dușmana reală a României" și că „acéstă primejdiă nu esistă din partea Austriei?" Apoi continuă:

Cum raporturile austro-ungaro-române — nu cum dice „autorisatulŭ" din Bucurescĭ »raporturile austro-române« — potŭ deveni fórte cordiale?

Și décă astădi cestiunea Transilvaniei nu este la ordinea dilei, cine ilŭ asigură că în acéstă *boîte à surprises* (cutiă cu surprinderĭ) care se numesce cestiunea Orientului ea nu va apare mâne?

„Românulŭ" nu'șĭ póte închipui luptândŭ dorobanțulŭ alăturĭ cu honvedulŭ, séu celŭ puținŭ simpatisândŭ România cu Ungurii, adecă cu amicii Româniilorŭ din tóte părțile și'n deosebĭ ai Româniilorŭ transilvănenĭ. Numitulŭ organŭ dice că e bine, sĕ se observe cea mai strictă reservă de către guvernŭ, décă practicŭ vrea sĕ fiă ca la 1877.

Inregistrămŭ simplu aceste vocĭ, ca sĕ pótă cunósce publiculŭ nostru cetitorŭ cum e dispusă opiniunea publică din România față cu complicațiunile ce amenință a isbucni.

## SCIRILE DILEI.

»România Liberă" spune, că în cercurile dirigente din Bucurescĭ se manifestă marĭ temerĭ despre unŭ rĕsboiu între *Rusia și Austro-Ungaria* și se adaugă că Regele Carolŭ va chiema la o consfătuire intimă pe toțĭ fruntașii politicĭ ai României

—x—

Semnificativŭ pentru raporturile dintre *Austro Ungaria* și *Rusia* e următorulŭ casŭ: Regisorulŭ teatrului curții din Viena, d-lŭ Stoll, fusese invitatŭ sĕ dea câteva representațiunĭ la teatrulŭ curții din Petersburg și la 10 Ianuariu n. avea sĕ și plece spre capitala Rusiei. In sĕptĕmâna trecută însĕ agentulŭ sĕu primi o scrisóre a prințului Dolgoruky, magistrulŭ supremŭ alŭ ceremonielorŭ la curtea rusă, în care cere resiliarea contractului, deórece situațiunea momentană nu e potrivită pentru pășirea unui »membru alŭ teatrului curții din Viena« pe scena teatrului curții din Petersburg. D-lŭ Stoll a trebuitŭ sĕ renunțe la călĕtoria sa în Rusia.

—x—

»L'Autriche slave et roumaine" dela 20 Decemvre n. publică dela corespondentulŭ sĕu din Pesta o corespondență, în care se dice între altele: „Unŭ deputatŭ maghiarŭ, căruia avuiu obrăsnicia a'i arĕta primele numere din „L'Autriche slave et roumaine," îmĭ dicea acum două seu trei dile: „Amŭ fostŭ prea liberalŭ în desavantagiulŭ nostru, făcêndŭ legea asupra libertății pressei, *nicĭodată nu vomŭ ajunge la scopŭ de a maghiarisa diversele naționalitățĭ câtŭ timpŭ ele îșĭ vorŭ imprima totŭ ce cugetă!*" — Intelegŭ acum și slugile guvernului, care e causa persecuțiunilorŭ și amenințărilorŭ unguresci contra Nemaghiarilorŭ și de ce și libertatea de pressă începe a figura pentru acestia numai pe hârtiă? *Nu'i potŭ maghiarisa.* Tóte incriminările stăpânirei unguresci contra Nemaghiarilorŭ suntŭ numai pretexte nerușinate.

—x—

Indată după anulŭ nou, la mai multe *despărțĕminte de trupe* austro-ungare se vorŭ deschide *cursurĭ voluntare pentru învĕțarea limbei ruse.*

—x—

Amŭ comunicatŭ în dilele trecute, că *teatrulŭ unguresc din Neutra* e în ajunŭ de a da falimentŭ. Precum comunică acum corespondentulŭ lui „Pester Lloyd," falimentulŭ s'a ivitŭ. Directorulŭ Toth s'a vĕdutŭ nevoitŭ a renunța la acéstă demnitate, lăsândŭ pe actorĭ sĕ facă ce vorŭ sci. »Miseria însĕ este totŭ aceeași," încheiă corespondentulŭ.

—x—

In Nr. 161 alŭ fóiei nóstre publicarămŭ după unŭ diarŭ unguresc din Clușiu scirea, că notarii de cercŭ din comitatulŭ *Solnocŭ-Dobêca* au luatŭ decisiunea sĕ se constitue într'o ședință literară sub președința d-lui pretore supremŭ Adolf Floth, cu scopulŭ de a redigea unŭ diarŭ de specialitate pentru notarĭ. In privința acestei scirĭ ne trimise d-lŭ Georgiu Micu, notarŭ cercualŭ în acelŭ municipiu, o rectificare în sensulŭ, că nu toțĭ notarii de cercŭ din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, ci numai cei din cerculŭ pretorialŭ alŭ Betlenului s'au constituitŭ mai de multŭ în o reuniune, din care și d-sa face parte și despre care ne spune, că în ședința dela 17 Iulie a. c. a denumitŭ o comisiune literară, cu scopulŭ ca acésta sĕ publice din când în când în diarulŭ „Községi Közlöny" câte o lucrare esclusivŭ referitóre la afacerĭ notariale, der nicĭdecum de caracterŭ politicŭ orĭ naționalŭ. — Mărturisimŭ că e fórte greu a ne închipui în timpulŭ șovinistŭ de adĭ o reuniune ungurésca fără caracterŭ maghiarisatorŭ și tendențiosŭ pentru naționalitățile nemaghiare.

—x—

Proprietarii de vite din comuna *Paulis,* în comitatulŭ *Timișiului,* suntŭ bântuițĭ de o grea plagă. Intregŭ ținutulŭ Paulisului și împrejurimea suntŭ cutrierate de haite de lupĭ, pricinuindŭ marĭ pagube în turmele de oi. Pe câmpŭ zacŭ piei și schelete de oi sdrențuite și păstorii povestescŭ cu grózǎ despre urletele ce le scotŭ lupii nóptea. Se și intereséză puținŭ de turmele încredințate lorŭ, ci caută a'șĭ păzi viéța de bestii. — Atâta le mai trebuia bieților contribuabilĭ, sĕ mai fiă amenințațĭ d'a fi mâncațĭ de lupĭ!

—x—

Pe șoseua *Baia-Bikity* s'a găsitŭ deunădĭ cadavrulŭ unui omŭ, sfâșiatŭ încâtŭ abia s'a pututŭ constata identitatea ucisului în persona culegĕtorului-tipografŭ Carolŭ Romanŭ. Ca făptuitorŭ alŭ omorului e bănuitŭ unŭ óre-care Ioh. Kronawetter, care s'a și arestatŭ.

---

**Limba franceză predată Româniilorŭ** fără profesorŭ, în timpŭ de unŭ anŭ. — **Limba engleză predată Româniilorŭ** fără profesorŭ în timpŭ de unŭ anŭ. Diare limbistice **sĕptĕmânale** pentru tóte clasele, redactate în românesce *(cu pronunțarea figurată)* de d-nulŭ H. Lolliot, profesorŭ la liceulŭ sf. Gheorghe, în Bucurescĭ. — *Metode pentru a învĕța* **singurŭ** *a scrie și a vorbi limba franceză și cea engleză.*

Prețulŭ abonamentului: Pentru *limba franceză*: Unŭ anŭ (cursulŭ completŭ), 9 florinĭ; — șése lunĭ, 4 fl. 50 cr.; — trei lunĭ, 2 fl. 25 cr.

Pentru *limba engleză:* Unŭ anŭ (cursulŭ completŭ), 18 florinĭ; șése lunĭ, 9 fl.; — trei lunĭ, 4 fl. 50 cr.

Cererile de abonamente se adreséză: D-lui H. Lolliot, Bulevardulŭ Elisabeta, Băile Eforiei. — Bucurescĭ (România.)

## Incunosciințare.

Din incidentulŭ *jubileului de 50 de anĭ alŭ „Gazetei Transilvaniei"* constituindu-se aicĭ în Brașovŭ unŭ comitetŭ pentru arangiarea acestei serbărĭ *în séra de 31 Decemvre 1887* și în diua de *1 Ianuarie 1888* stilŭ vechiu, se aduce acésta la cunoscință publicului românŭ cu învitarea de a lua parte la acéstă serbare.

Acei onorațĭ Domnĭ, carĭ voescŭ sĕ ia parte la acéstă serbare suntŭ rugațĭ sĕ binevoiască a încunosciința pe subscrisulŭ președinte alŭ comitetului arangiatoru *până în 26 Decemvre 1887* st. v., spre a se puté lua dispozițiile necesare.*)

Brașovŭ, în 14 Decemvre 1887.

**Vasile Voina,**
președinte.

---

**Din valea Arieșului,** în Decemvre 1887.

In dilele trecute apăru în diarele nóstre o mică notiță despre bucuria fóiei maghiare „Kolozsvár" asupra progresului școlei maghiare din opidulŭ Câmpenĭ. Redacțiunea „Tribunei" ia lucrulŭ cam ușorŭ, éra redacțiunea „Gazetei Transilv." cu tóta causa întreabă pe învĕțătorii noștrii déla școla capitală română din Câmpenĭ, că ce dicŭ ei la acele laude maghiare. A fostŭ la locŭ acéstă întrebare și sum curiosŭ, ce vorŭ rĕspunde acestĭ învĕțătorĭ bine plătițĭ la întrebarea pusă, apoi mai tare aștептŭ unŭ rĕspunsŭ dela inspectorulŭ tractualŭ care ca protopresbiterŭ îșĭ are locuința în localitatea acésta, care e centrulŭ munțilorŭ apusenĭ.

Aicĭ șĭ-a vêritŭ Kulturegyletulŭ mrejele maghiarisării și a demoralisării, și cumcă după unŭ timpŭ de 2—3 anĭ deja începe a striga „învingere" (închipuită) este în prima liniă a se ascrie necapacitații inteliginții locale de a primi și a purta lupta pentru apĕrarea limbei și datinelorŭ române. Mai bine îșĭ ascundŭ capulŭ în o nepăsare bătĕtóre la ochĭ, séu se dau după pĕrŭ din cause ale interesului personală, séu subscriu nisce fleacurĭ de nyilatkozat-urĭ.

Publiculŭ românŭ anumitŭ va presupune cumcă în opidulŭ Câmpenĭ suntŭ batĕrŭ 1/3 séu 2/3 părțĭ ale popolațiunei de viță maghiară; ca sĕ pótă a se fi înființatŭ aci o școlă maghiară de feciorĭ și și de fete. Nicĭ vorbă. Afară de puținii oficialĭ regescĭ, familii maghiare aicĭ nu suntŭ și nu au fostŭ, întreaga popolațiune este română, care din mijlócele eĭ deja dela anulŭ 1861 șĭ-a înființatŭ unŭ fondŭ scolarŭ, școlă corĕspundĕtóre cu trei învĕțătorĭ, și școlă de fetițe cu învĕțătóre. Fondulŭ scolarŭ mai dă ajutorŭ unui învĕțătorŭ de confesiunea gr. unită de 300 fl. și așa numai pentru băețĭ funcționeză în Câmpenĭ 4 învĕțătorĭ. Ce progrese ar' puté ei face décă de o parte protopopulŭ localŭ ar fi la înălțimea misiunei și décă inteligința mireană ar lucra în concordiă la misiunea grea a regenerărei poporului românŭ. Eu nu vorbescŭ de unŭ diletantismŭ în causă, ci de adevĕrată muncă, care se recere spre ajungerea scopurilorŭ

*) Celelalte diare române suntŭ rugate sĕ binevoiéscă a reproduce acéstă încunosciințare. V. V.

---

(5) FOILETONU.

## „PĂRINȚII PATRIEI".

— Epopeă —

In acéstă 'nvălmășelă nicĭ partidele contrare
Incă nu dormŭ, n'au liniște, țînŭ și ele adunare,
In care presidéză vre-unŭ bravŭ conducĕtorŭ.
Omŭ eruditŭ și cu minte și mare părtinitorŭ
Alŭ causei naționale. Dênsulŭ ține o vorbire
Frumósă și strălucită, isvorită din iubire:
„Fraților mei dela sate, fii ai națiunii mele,
„Aduceți-vĕ aminte de acele timpurĭ grele,
„Ce cu câtva mai nainte, avu scumpa-mĭ națiune.
„Fiindŭ bravĭ strămoșii noștri, nobila lorŭ misiune
„Au împlinit'o cu toții, avêndŭ solidaritate,
»Și cu arma legii'n mână au ștersŭ multă ne-
[dreptate.
„Acum éră se ridică vijelii, furtune grele,
„Și ce cugetațĭ cu toții, de unde isvorĕscŭ ele?
»Din a vóstră nepăsare. Se cere o condițiune:
»Sĕ ne folosimŭ de dreptulŭ ce-lŭ avemŭ ca na-
[țiune.
„Fițĭ dér solidĭ și cu minte și vĕ unițĭ în comunŭ,
»Cu multă sinceritate, fraților, eu vĕ propunŭ:
„Sĕ ascultațĭ de ai voștri bravĭ, esperțĭ conducĕtorĭ,
„Nu vĕ luațĭ după flécurĭ și după lingușitorĭ,
„Și țineți toțĭ laolaltă și în tabĕră streină
»Sĕ nu trécă nice unulŭ din o mârșavă pricină.
„Atuncĭ causa nóstră dréptă va eși învingĕtóre,
„Ave-va ér națiunea dile dulcĭ de sĕrbătóre!«
Intr'acestea ecă vine unŭ candidatŭ naționalŭ,
Și către poporŭ vorbesce în modŭ sincerŭ și lealŭ:
»Bravŭ poporŭ alŭ gintei mele, te salutŭ de mii
[de orĭ!
»Și vĕ rogŭ în causa dréptă, ca sĕ-mĭ fițĭ părti-
[nitorĭ.
„Fii națiunei mele, eu vĕ iubescŭ cu ardóre,
„Vĕdêndŭ greutatea vóstră, dĕu inima rĕu mĕ dóre,
„Vĕ spunŭ cu sinceritate, că eu mĭ-am propusŭ
[de țintă,
»Sĕ apĕrŭ după dreptate-a națiunei causă sfântă!
„La acesta mĕ îndémnă a mea sinceră iubire;
„Fițĭ der fraților cu toții, vĕ rogŭ sĕ fițĭ în unire.
»Unirea în causa dréptă chiar și sfânta Provedință
„O protege, o conduce. Fraților avețĭ credință!
»Și pentru alŭ vostru bine, primițĭ sfatu'mĭ părin-
[tescŭ,
„Dumnedeu mi-e mărturiă, fraților eu vĕ iubescŭ!«
„Dumnedeu sĕ te trăiescă!" strigă unulŭ din po
[porŭ,
Er corupții dintre dênșii murmură încetișorŭ:
„Décă nu ne dai nimica, de aicĭ te poțĭ culege,
»Numai pentru vorbe góle deputatŭ nu vomŭ alege."
Elŭ se duce mai departe cu programa lăudată,
Vine altŭ candidatŭ éră, vine'n urma lui îndată:
„Alegeți mĕ pe mine, sunt omulŭ guvernului,
»Insĕ voiescŭ totŭ odată binele poporului,
„Avêndŭ mare influință la domnii marĭ lăudațĭ,
„Eu vĕ potŭ face multŭ bine, numai voi sĕ as-
[cultațĭ.
„Scițĭ voi că legile țĕrei dela domnii marĭ provinŭ,
„Vedețĭ voi dóră că domnii portă alŭ țĕrei destinŭ,
»Scițĭ că pânea și cuțitulŭ e în mâna domnilorŭ,
„Ei se „îngrijescŭ" de tóte, decĭ și de bietulŭ po-
[porŭ. ..
»De vorŭ vedé că poporulŭ e supusŭ lui și ascultă,
„Vorŭ mai scădé câte ceva din contribuația multă..
„Nu ascultațĭ de alŭ vostru conducĕtorŭ rĕu, ne-
[vrednicŭ;
»Nu-i bine sĕ stămŭ în proptă cu guvernulŭ celŭ
[»puternicŭ";

înalte, și de care muncă încă la poporulŭ și inteligința nóstră numai micĭ urme putemŭ vede.

Ceea ce este însĕ în causa de față mai întristătorŭ e împrejurarea că acea școlă maghiară și pentru maghiarisarea mădițelorŭ românescĭ *se susține cu banii comunelorŭ române*, a căror representanțĭ sedușĭ fiind — și părăsițĭ de naturalii lorŭ conducĕtorĭ — au votatŭ ajutóre pe timpŭ neotărîtŭ pentru înființarea unei școle maghiare în Câmpenĭ, după cum a voitŭ vestitulŭ Moldován Gergely. Așaderă locuitorii românĭ dau toporișcea la securea, cu care sĕ se dobóre pădurea românéscă în fosta reședință a apĕrărei naționale în anii 1848/9. Departe a ajunsŭ zăpăcéla în aceste regiunĭ, și cei cu doi banĭ în trei pungĭ vorŭ ave sĕ rĕspundă de aceste atâtŭ aicĭ pe pămêntŭ câtŭ și înaintea lui Dumnedeu.

Școla maghiară din Câmpenĭ cu producțiunele sale — în acestŭ anŭ de 2 orĭ — arată și progresŭ resp. venitŭ bănescŭ. Cațĭ florenĭ românescĭ suntŭ aci la mijlocŭ? Eu sciu că preste jumĕtate a venitului acelorŭ representațiunĭ suntŭ dațĭ de Românii inteligențĭ séu sciutorĭ de ceea ce facŭ. Acésta nu este elemosină, ci simplu unŭ actŭ de trădare a causei nóstre române culturale, pentru că conducĕtorii școlei maghiare nicĭdecum nu se sfiescŭ a arăta pe față intențiunea lorŭ, căcĭ ei pe pruncii și fetițele române, carĭ cercetéză în mare parte acele școle maghiare, nicĭ în sĕrbătorile bisericei românescĭ nu-i trimite la biserică, ci continuă învĕțămêntulŭ școlarŭ chiar ca în unŭ satŭ neaoșŭ maghiarŭ.

De atâta nepăsare românéscă în opidulŭ Câmpenĭ trebuie sĕ țĭ roșéscă fața, deórece în așa modŭ delăsatŭ nicăirĭ nu s'a mai apĕratŭ causa românismului, ca aicĭ de 10 anĭ încóce; gândescĭ că stejarulŭ s'a făcutŭ tufă. Sapienti satis!

*Celŭ ce nu a desperatŭ.*

## Titlurĭ pentru merite.

Este deja unŭ lucru forte constatatŭ, că administrațiunea în astă țéră constituțională este forte departe de menirea și scopulŭ ei adevĕratŭ; acésta o spunŭ clarŭ și limpede foile oposițiunei mrghiare pe tótă diua, afară de cele de lângă saculŭ cu grăunțele. Acuma decă o spunŭ acésta dilnicŭ foile oposițiunei despre ai lorŭ, cum sĕ-o putemŭ noi caracterisa administrațiunea, noi, carĭ purtămŭ numai greutățile susținerei aceleia, fără sĕ putemŭ fi împărtășițĭ și de scutulŭ ei?

O administrațiune condusă prin respectarea legilorŭ este binefăcĕtóre, însĕ abatêndu-se dela ținta cea adevĕrată, este o calamitate prin care se lățesce demoralisarea chiar și în massa poporului. Și că administrațiunea nóstră este condusă astfelŭ éa însașĭ ne arată.

Se aflară de esemplu nisce femei române și se sfătuiră ca sĕ facă în acestŭ comitatŭ alŭ persecuțiunilorŭ o reuniune, prin care sĕ dée ajutóre elevelorŭ sĕrace române. Acéstă întreprindere cu scopŭ umanitarŭ, basată pe dreptulŭ divinŭ și umanŭ, în urma informațiunilorŭ administrațiunei nóstre bolnave, nu li s'a încuviințatŭ.

Colo pe Valea Bârgăului se intereséză nisce ómenĭ bravĭ de deșteptarea tineretului nostru românŭ și voescŭ a întemeia o societate de lectură pentru lățirea culturei în massa poporului. Aceste statute, în urma informațiunilorŭ administrațiunei, se respingŭ.

Vréi sĕ'țĭ facĭ școlĭ conformŭ legilorŭ esistente, ți-se punŭ mulțime de greutățĭ numai sĕ te pótă impedeca, adecă nu voescŭ membrii administrațiunei sĕ cultivămŭ poporulŭ nostru ci numai sudórea lui cruntă e bună de jertfă și traiu, apoi las' sĕ rĕmâie totulŭ în labirintulŭ întunecosŭ fără cultură.

Vine acuma cineva și le descopere conducĕtorilorŭ administrațiunei bóla de care este cuprinsă corporațiunea lorŭ și'i face atențĭ ca sĕ-șĭ lecuiască bóla la timpŭ, căcĭ înbĕtrânindŭ rĕulŭ, va fi târdiu lecuirea. Unulŭ ca acela, fără sĕ pótă folosi prin bunăvoința sa, este persecutatŭ pe tóte terenurile.

Fórte aplicabile suntŭ la împrejurările nóstre de adĭ cuvintele S. Ioanŭ gură de aurŭ, când dice: „Precum foculŭ cu câtŭ punemŭ mai multe lemne pe dênsulŭ, cu atâta arde cu mai mare pară: așa sufletele pĕcătoșilorŭ cu câtŭ audŭ mai adeseorĭ adevĕrulŭ, cu atâtŭ mai tare se escită spre pĕcatŭ.«

Faptele vorbéscă: In primăvéra acésta s'au trimisŭ dela acestŭ oficiu preoțescŭ estrasele matricularĭ din anulŭ 1868 pentru glóte, eră în tómnă cele din anulŭ 1869. Estrasele s'au trimisŭ primăriei comunale în limba nóstră română, căcĭ lege de naționalitate avemŭ pe basa căreia ne putemŭ folosi de limba nóstră în tóte agendele nóstre publice și private. Legea e creată de Ungurĭ, măcarŭ aceea voimŭ noi a ni se respecta. Ce sĕ vedĭ însĕ? Ei nu voescŭ sĕ scie de creațiunea lorŭ!

Au nu acésta se dovedesce prin următórea conglomerațiune de cuvinte, poreclită sentința?:

$\frac{\text{Nr. 526.}}{\text{1887.}}$ mil. Papp Zsigmond notarulŭ cercului Ferneziu încunosciințéză, că preotulŭ gr. cat. din Teuții de susŭ nu voiesce a estrada spre folosința oficiosă estrasele matricularí din anii 1868 și 1869 despre tinerii obligațĭ la miliția, în limba maghiară. In contra dispositiunei Nr. 2119/87 adm. acelea le-a trimisŭ în limba română. S'a decisŭ: Luându-se spre sciință acéstă însinuare, Ioanŭ Costinŭ preotŭ gr. cat. din Tĕuții de susŭ prin acésta se pedepsesce cu amendă de 100 fl., din care sumă jumĕtate se destină pentru sĕracii din Tĕuții de sus, ér cealaltă jumĕtate pentru reuniunea industrială a femeilorŭ din comitatulŭ Sătmarŭ, sub greunămêntulŭ că în 8 dile va fi esecutatŭ pe cale administrațională. Totodată de nou este provocatŭ preotulŭ gr. cat. Ioanŭ Costinŭ sub pedépsă de 100 fl., ca estrasele matricularĭ trebuinciose pentru compunerea listei tinerilorŭ obligațĭ la miliția din 1868 și 1869. privindŭ la urgența acestei afacerĭ sĕ le trimită dela primirea acestei resoluțiunĭ în timpŭ de 48 óre la Papp Zsigmond not. cercului Ferneziu *în limba maghiară*. Argumente:

După ce Ioanŭ Costinŭ preotŭ gr. cat., în contra dispositiunei de sub Nr. 2119/87 adm. a denegatŭ estradarea estraselorŭ matricularí din a. 1868 și 1869, despre tinerii obligațĭ la miliția, notarului cercului Ferneziu din comunele Satunou de susŭ și Tĕuții de susŭ, în limba maghiară, notarulŭ cercualŭ din estrasele matricularĭ române nu este în stare a face conscrierea tinerilorŭ obligațĭ la miliția, conformŭ dispositiunilorŭ legalĭ despre miliția, și ca acestŭ impedecămêntŭ sĕ nu obvină, a trebuitŭ a constringe pe lângă pedépsă pe numitulŭ preotŭ ca estrasele matricularĭ sĕ le compună în limba maghiară. Care decisiune se trimite preotului gr. cat. Iónŭ Costinŭ și notarului cercualŭ Papp Zsigmond, celui din urmă i se înmănuéză cu acea îndrumare, ca privindŭ urgința cea mare a causei, fără amânare sĕ o înmanueze și computândŭ dela înmanuare 48 óre, sĕ facă relațiune la acestŭ oficiu fără intârdiare. — Dat Baia mare 1887. Decemvre. 3. Smil Sandor pretore supremŭ m. p.

Sosindu'mĭ acéstă scrisóre bașibuzucéscă, m'am convinsŭ că numai judecată nu se póte numi, nu, căcĭ n'are cerințele legalĭ basate pe §§-ii constituțiunei patriei. Plătindŭ noi judecătorii, amŭ aștepta ca aceia sĕ scie judeca. In causa acésta unde este legea călcată de mine? și unde este legea pre basa căreia sunt judecatŭ? Nicĭ una nicĭ alta. Așadară nu este judecată, ci unŭ despotismŭ sub mască oficiósă, care se pote numi: „abusŭ de puterea oficiósă". Vĕdêndŭ individulŭ consciu de datorința sa acéstă procedură, nu scie ce sĕ compătiméscă: pre acela care e grasŭ de plata cea bună, și totușĭ nu scie judeca; séu pre bietulŭ poporŭ, căruia i s'a alesŭ așa judecătorŭ; séu pe corporațiunea între care se afla și așa individĭ întunecațĭ.

Laertius povestesce: „Că vĕdêndŭ odată Diogenŭ unŭ copilŭ petulantŭ aruncândŭ petrii către ceriu ii dise: Inzadarŭ te întărițĭ, nicĭ-când nu poțĭ ajunge scopulŭ". In asemenea convingere suntemŭ și noi Românii în dilele nóstre față cu desmerdările celorŭ dela putere, carĭ nu mai voiescŭ a sci de dreptŭ, de lege, ci voiescŭ a domni cu despotismulŭ, „akarom" și „parancsolom", deși ar trebui sĕ scie că până este poporŭ românescŭ va fi și esistă și scrisórea română.

(Va urma.)

## Aplicarea legei industriale în România.

După recomandarea ministrului românŭ de agricultură, consiliulŭ de miniștri din România a aprobatŭ pentru: „fabrica de hârtiă de împachetatŭ C. & S. Schiel" dela Bușteni, „fabrica de cherestele Frații Theiler din Moinescĭ," »fabrica de zaharŭ« dela Sasculŭ și pentru „fabrica de cherestea Frații Theiler" din comuna Cucu dreptulŭ de a benificia de următórele favorurĭ:

a) Scutire pe timpŭ de 15 anĭ de orĭ-ce impositŭ directŭ către statŭ, județŭ și comună.

b) Scutire pe acelașĭ timpŭ de taxele vamale de importŭ pentru mașinele, părțile de mașinĭ și accesoriile lorŭ aduse din străinătate pentru trebuințele fabricei.

c) Reducțiunea, pe timpŭ de 15 anĭ, a taxelorŭ de transportŭ pe căile ferate române pentru obiectele arătate la aliniatulŭ precedentŭ și pentru produsele fabricei.

In specialŭ pentru »fabrica de efecte militare și cismăria M. Leon & Th. Mandrea« din Bucurescĭ, care este constituită cu unŭ capitalŭ de instalare de peste unŭ milionŭ francĭ, care se servă de mașinele și mijlócele tehnice cele mai perfecționate, care este condusă de distinșĭ ómenĭ de specialitate, și la care lucréză dilnicŭ peste 450 ómenĭ — Ministeriulŭ de agricultură, industria și comerciu alŭ României, pe lângă favorurile acordate fabricelorŭ de mai susŭ, a mai concesŭ e aceeașĭ scutire de imposite și taxe pentru următórele materii prime necesare fabricei:

Ace și mătase de cusutŭ; Pânză de căptușală de mătase, inŭ și bumbacŭ; Gumi-elasticŭ, de bumbacŭ, ață séu mătase; Sârmă de ferŭ și alamă pentru cuie; Ferŭ nelucratŭ, aramă și alamă brută nelucrată; Colorĭ și lacurĭ pentru datŭ lustru; Prafurĭ pentru palisagiu; Șnurŭ; Nasturĭ, copci séu inele de metalŭ; Urechĭ pentru ghete.

d) Reducțiunea, pe timpŭ de 15 anĭ, a prețurilorŭ de transportŭ pe liniile ferate române pentru obiectele arătate la literile b) și c) cum și pentru pielea tăbăcită indigenă procurată pentru trebuințele fabricei.

e) Reducțiunea pe acelașĭ timp a taxelorŭ postale pentru transportulŭ fabricatelorŭ în interiorulŭ țĕrei.

f) Preferința produselorŭ acestei fabricĭ pentru furniturile Statului, județelorŭ și comunelorŭ față cu produsele similare streine.

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 27 Decemvre. — Judex Curiae Sennyey e greu bolnavŭ.

ROMA, 27 Decemvre. — Papa a primitŭ pe episcopii greco-catolicĭ din Austro-Ungaria.

Tibru cresce mereu; părțile situate mai josŭ ale orașului și împrejurimea suntŭ inundate.

PETERSBURG, 27 Decemvre. — Lordulŭ Churchill a visitatŭ Sâmbătă pe Giers și apoi a primitŭ contravisita acestuia. Lordulŭ și Lady Churchill au plecatŭ erĭ la Gacina.

CONSTANTINOPOLŬ, 27 Decemvre. — Consilierulŭ de ambasadă rusŭ Onou a înmânatŭ Porții unŭ protestŭ contra nouei năvălirĭ a Kurdilorŭ pe teritoriulŭ rusŭ și i-a cerutŭ sĕ ia mĕsurĭ severe.

**Necrologu** Cu profundă durere Vĕ aducemŭ la cunoscință regretabila încetare din viață a multŭ prețuitului nostru **Ioanŭ Popŭ**, teologŭ absolutŭ. notarŭ cercualŭ și proprietarŭ intêmplată astădĭ la $5^3/_4$ óre diminéța, fiindŭ înpărtășitŭ cu sântele sacramente ale muribundilorŭ. Rĕmășițele pămêntescĭ ale decedatului se vorŭ aședa în cimiteriulŭ bis. gr. cat. din Șiardŭ la 14/26 Decemvre a. c. 2 óre d. m.

Șiardŭ, în 12/24 Decemvre 1887. *Nicolau Popŭ*, tată. *Iosifŭ Popŭ*, jude dela tabla reg. *Roza m. Miclea*, *Elisabeta Popŭ*, *Valeria m. Radeșiu*, frațĭ. *Petru Stanciu*, *Ioanŭ Miclea*, *Gedeonŭ Radeșiu*, cumnațĭ. *Eufrosina Popŭ*, socia. *Maria Stelina*, *Victorŭ Nicolau*, *Veturia Adriana*, fii. *Ioanŭ Urzică*, *Maria Urzică*, socrii.



Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu.

»Și conducĕtorii voștri vĕ'mbată cu vorbe góle.
»Eu sunt avutŭ și puternicŭ, am învĕțatŭ multe școle,
»Cunoscŭ eu lipsele vóstre, pungile vóstre suntŭ góle,
»Și vĕ dau nisce parale, folosiți-vĕ cu ele;
»Pentru c'ațĭ venitŭ aicea, pentru că m'ațĭ ascultat,
»Eu vĕ dau la toțĭ acuma de bĕutŭ și de mâncatŭ.
»Punŭ la dispositiune butea de rachiă plină,
»Chemațĭ încă și pe alții de pe ulițe sĕ vină,
„Veseliți-vĕ cu toții și vĕ facețĭ voiă bună."
Toțĭ îi strigă »sĕ trăiéscă"! strigarea grozavŭ rĕsună
Strigarea se repețesce cu vuietŭ îngrozitorŭ.
„Vedĭ acesta e domnŭ mare«, dice unulŭ amețitŭ,
„Și darnicŭ e", dice altulŭ, „cu bănișorĭ ne-a cinstitŭ.
„Vedĭ că elŭ cunósce lipsa poporului asupritŭ."
Atuncea se delectéză candidatulŭ „generosŭ«
Și se uită cu plăcere la totŭ celŭ ce-i pĕcătosŭ,
Care dă ocolŭ acuma buții de rachiă plină.
Se veselescŭ forte bine unii din punga streină.
Aste minunate scene se repețescŭ în totŭ loculŭ,
Unorŭ stricațĭ la alegerĭ le suride-o di norocul.....
Ce fericire plăcută mai produce-o corteșire
Guvernamentală, însĕ nu e decâtŭ pregătire
La serbarea strălucită, care tóte le petrece
Câte a produsŭ și produce secolulŭ nouĕspredece.
Cu lampa lui Diogene décă i-ai cerca părechiă,
Nu i-ai afla nicăirea, nicĭ în istoria vechiă.
Nu te prindă der mirare, scumpă Musă, când de nou
Te rogŭ sĕ'mĭ ajuțĭ a scrie acestŭ grandiosŭ tablou.
Sĕ mergemŭ și noi în fine la alegerĭ de-ablegatŭ,
Sĕ ne folosimŭ de dreptulŭ care legea ni l'a datŭ,
Noi amŭ lucratŭ după lege sincerŭ cu totă credința,
Pentru alegerea nóstră nu ne mustră consciința!
Că noi nu ne-am vêndutŭ dreptulŭ pentr'unŭ blidișorŭ de linte,
Susŭ stă causa națiunei și o susținemŭ ferbinte
De vomŭ și cădea în luptă, der sĕ cădemŭ cu onóre,
O victoriă nedreptă este pré dejositóre!
Écă-ne suntemŭ acuma, ne aflămŭ chiarŭ în cetate,
Aicĭ are reședința a ómenilorŭ dreptate.

(Va urma.)

### Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Decemvre st. n. 1887.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rentă de aurŭ 5% | 97 05 | Bonurĭ croato-slavone | 101.— |
| Rentă de hârtiă 5% | 84.— | Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 98 25 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 148 50 | Imprumutulŭ cu premiu ung. | 120.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 94 — | Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului | 121.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | — — | Renta de hârtiă austriacă | 77.60 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 110 50 | Renta de arg. austr. | 80.20 |
| Bonurĭ rurale ungare | 101.70 | Renta de aurŭ austr. | 108 60 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 100.50 | Losurile din 1860 | 132.75 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ | 101 — | Acțiunile băncel austro-ungare | 860 — |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 101 — | Act. băncel de creditŭ ung. | 272.25 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 102 — | Act. băncel de creditŭ austr. | 269.75 |
| | | Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 6 — |
| | | Napoleon-d'orĭ | 10 05 |
| | | Mărcĭ 100 imp. germ. | 62 30 |
| | | Londra 10 Livres sterlinge | 126 80 |

### Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 9 Decemvre st. v. 1887.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%). | $93\frac{1}{2}$ | $94\frac{1}{2}$ |
| Renta rom. amort. (5%) | 96— | 97— |
| » convert. (6%) | 91— | 92— |
| Impr. oraș. Buc. (20 fr.) | 34— | 36— |
| Credit fonc. rural (7%) | 105— | 106— |
| » „ „ (5%) | $91\frac{3}{4}$ | $92\frac{1}{4}$ |
| » » urban (7%) | 103— | 104— |
| » » » (6%) | 96— | 97— |
| » » » (5%) | $87\frac{1}{2}$ | $88\frac{1}{2}$ |
| Banca națională a României 500 Lei | —— | —— |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | —— | —— |
| « » » Națională | —— | —— |
| Aurŭ contra bilete de bancă | $14.\frac{1}{4}$ | 15.— |
| Bancnote austriace contra aurŭ | 2.03 | 2.04 |

### Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 24 Decemvre st. n. 1887.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.46 | Vênd. | 8.48 |
| Argint românesc | » | 8.43 | » | 8.45 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 10.03 | » | 10.05 |
| Lire turcescĭ | » | 11.26 | » | 11.30 |
| Imperialĭ | » | 10.26 | » | 10 30 |
| Galbenĭ | » | 5 90 | » | 5.96 |
| Scrisurile fonc. »Albina« 6% | » | 101.— | » | 102.— |
| „ » „ 5% | „ | 98.— | » | 99.— |
| Ruble Rusescĭ | » | 109.— | » | 101.— |
| Discontulŭ | » | $6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ. | | |

Nr. 14,290—1887.

## Publicațiune,

**referitóre la așternerea fasiunilorŭ dărei de agonisitŭ de clasa a III-a și a IV-a, a fasiunilorŭ dărei după cametele de capitalŭ și a acelora după capitalele pasive.**

In urma ordinațiunei inspectoratului reg. de dare ddto Brașovŭ în 3 Noemvre a. c. Nr. 17,960, se provócă, spre scopulŭ conscrierei și determinărei dărei pentru anii 1888 și 1889:

1. Toțĭ acei, carĭ aparținŭ acelorŭ supușĭ dărei de agonisitŭ de a III-a Clasă precum: fabricanțĭ, negutĕtorĭ și industriașĭ, banquerĭ, medicĭ, advocațĭ, inginerĭ, arendașĭ etc. în genere toțĭ acei carĭ au profesiune aducĕtóre de unŭ folosŭ, fără ca după acéstă profesiune sĕ fi fostŭ cu ocasiunea determinărei dărei pro 1887 deja dăjduițĭ pro anii 1888 și 1889.

Toțĭ acei aparținĕtorĭ dărei de agonisitŭ de a IV clasă, precum amploiații comunalĭ, bisericescĭ, dela vr'o societate și amploiații privațĭ, preoțĭ, profesorĭ, învĕțătorĭ, comptabilĭ, cassarĭ etc. carĭ capĕtă salarŭ séu pensiune mai multŭ ca 40 fl. v. a. lunarŭ.

3. Toțĭ acei, carĭ au capitale depuse cu camete.

4. In fine toțĭ acei, pe a cărora realitățĭ zacŭ capitale cu camete, — ca sĕ-șĭ ridice fără intârdiere dela oficiulŭ orășenescŭ de dare libelele respective pentru fasionarea dărei de agonisitŭ de a III. și a IV. clasă, precum și acele pentru fasionarea dărei după cametele dela capitalŭ sĕ le reașternă la acelașŭ oficiu până celŭ multŭ în 15 Ianuarie 1888, pe când acele pentru capitaliile pasive: celŭ multŭ până în 31 Ianuarie 1888.

Fasiunile asupra capitaliilorŭ pasive ascernute mai târdiu, i. e. celŭ multŭ până în 15 Februarie 1888 se vorŭ lua în considerațiune la determinarea aruncului generalŭ după darea de agonisitŭ pro 1888 numai pe temeiulŭ unei petițiunĭ, carea va justifica așternerea întârită, pe când acele ascernute după 15 Februarie 1888 nu vorŭ lua de felŭ în considerațiune.

Așternerea fasiunilorŭ asupra capitaliilorŭ pasive, carea are sĕ se întémple în fiă-care anŭ, décă din partea acelui supusŭ dărei sĕ cere ca la determinarea aruncului după darea de agonsitŭ sĕ sĕ ia în considerațiune datoriile ce zacŭ pe realitățile sale, — se constată prin unŭ atestŭ de primire estradatŭ de către oficiulŭ orășenescŭ de dare și cu subscrierea respectivului amploiatŭ de dare. Acestŭ atestŭ servesce ca singurŭ documentŭ asupra libelului ascernutŭ despre fasionarea capitaliilorŭ pasive.

Acele partide, carĭ pentru datoriile ce zacŭ pe realitățile lorŭ plătescŭ afară de cametele după capitale și quote pentru amortisarea capitalului, au ca sĕ inducă în libelulŭ fasionărei atâtŭ suma aceea, carea au debitat'o la începutŭ, câtŭ și suma aceea, carea din suma dela începutŭ debitată o au plătitŭ în decursulŭ timpului prin amortisațiune séu rate; în fine au ca sĕ se inducă și cametele carĭ le-au plătitŭ creditorului anualminte pentru capitalŭ.

Brașovŭ, 21 Decemvre 1887.

1—3 **Magistratulŭ orășenescŭ.**



Tiporafia ALEXI, Brașovŭ.